

Ert datum Er referens
2020-08-31 UD2020/11744/HI
Datum Vår referens
2020-11-25 Nils Weidstam

Kopia

Utrikesdepartementet

Finansdepartementet
Verksledningen

Enheten för internationell handelspolitik och
EU:s inre marknad

Skatteverket

Remiss angående Enhetlig och effektiv marknads kontroll (SOU 2020:49)

IT&Telekomföretagen och Svensk Handel har tagit del av SOU 2020:49 och vill framföra följande synpunkter och förslag.

Bakgrund till svaret

Hösten 2009 stod handeln inför införandet av den nya kassaregisterlagen. Denna innebar bland annat att samtliga leverantörer av kassaregister och kontrollboxar skulle certifiera enheter för att få sälja dem på marknaden. Certifieringen skulle garantera att krav i lag och föreskrifter var uppfyllda. Certifieringskravet för kassaregister ansågs dock alltför betungande för handeln och Skatteverket ersatte detta med egendeklaration, kallad **tillverkardeklaration**. Kontrollboxen skulle dock fortfarande vara certifierad.

I och med att hela handeln förväntades behöva köpa nya kassaregister var det en mycket stor potentiell marknad. Leveransen till handeln skulle dessutom ske över en tämligen begränsad tid. Parallellt med detta uttryckte ett flertal tillverkare och leverantörer att det fanns vissa oklarheter i Skatteverkets föreskrifter som utgjorde underlag för vad som skulle produceras och programmeras. De nämnda faktorerna ledde tillsammans till en diskussion om att leverantörer tolkade kraven olika, ibland till egen fördel, för att kunna sälja flera kassaregister, kanske med tanken att minimera egna anpassningskostnader. Detta ansågs leda till illojal konkurrens mellan leverantörer.

Möjligheten att diskutera tolkningar av regelverk inom branschen och föra en dialog med Skatteverket var begränsade eftersom det vid den tiden inte fanns något branschforum för leverantörer av kassaregister. Av den anledningen bildade IT&Telekomföretagen **Kassaregisterrådet** hösten 2009, senare benämnt **Rådet för kassa- betal- och e-handelssystem**.

Kassaregisterrådet är en branscharbetsgrupp under IT&Telekomföretagen som i sin tur är ett förbund inom Almega. Skälet till att det ligger under IT&Telekomföretagen och inte under Svensk Handel är att kassaregister och även kontrollboxar huvudsakligen kan betraktas som IT-utrustning avseende de funktioner det handlar om.

Kontroll av kassaregister

Leverantören av kassaregister intygar **själv** genom att sända en tillverkardeklaration till Skatteverket att det uppfyller kraven i lag och föreskrifter. Initialt genomfördes ett fåtal fördjupade kontroller av Skatteverket för att verifiera att tillverkardeklarationen faktiskt överensstämde med kraven.

Detta ledde till att det kom att finnas kassaregister på marknaden som egentligen inte uppfyllde kraven. Om det vid en kontroll av ett kassaregister hos en handlare upptäcktes att kassaregistret inte uppfyller kraven kan Skatteverket utfärda en så kallad kontrollavgift till **handlaren** och inte till leverantören av kassaregistret. Då det ofta i praktiken var omöjligt för en enskild handlare att verifiera kassaregistrets funktioner mot Skatteverkets föreskrifter när registret dessutom hade en tillverkardeklaration försattes Skatteverket och handlaren i en omöjlig situation. Fel part drabbades således utan reell möjlighet till att få upprättelse eller slippa betala kontrollavgifterna.

Detta problem uppmärksammades och både branschen och Skatteverket argumenterade för införande av någon sorts marknadskontroll där ansvaret lades på leverantören/tillverkaren.

Viss förhoppning lades vid marknadskontrollutredningen men nu har det visat sig att kassaregisterbranschen inte omfattas i förslaget.

IT&Telekomföretagens och Svensk Handels förslag

Organisationerna anser alltså att det behöver införas en möjlighet till marknadskontroll inom kassaregisterområdet. Detta skulle kunna ske genom att inkludera marknadskontroll av kassaregister i förslaget i SOU 2020:49. Även separat reglering skulle kunna lösa problemet men det förefaller mera omständligt.

Beaktanden

Kassaregisterbranschen befinner sig i en snabb utveckling från system anpassade för kontanthantering till system inriktade på webbhandel och digitala betalningar. Dessutom pågår projekt som vill skapa internationella standarder. Leverantörer av de nya, modernare systemen är ofta stora företag. Möjligheten för enskilda handlare att sätta sig in i systemens uppbyggnad får anses begränsad. Om man ovanpå detta lägger ansvaret på handlaren blir situationen ohållbar.

Det finns en strävan till att digitalisera hela kedjan från betalning till redovisning och bokföring. Det är då extra viktigt att varje aktör i kedjan tar sitt ansvar.

Sammanfattning

IT&Telekomföretagen och Svensk Handel önskar sammanfattningsvis följande:

- Identifiera att ansvaret för felaktig implementation inte ska läggas på handlaren utan på tillverkaren/leverantören.
- Inför en marknadskontroll för kassaregisterområdet
 - Genom inkluderande i SOU 2020:49, *eller*
 - Genom nytt separat regelverk
- Låt Skatteverket bli marknadskontrollmyndighet för området

Med vänlig hälsning

Svensk Handel

Mats Hedenström
Näringspolitisk chef

Bengt Nilervall
Näringspolitisk expert – betalfrågor

IT&Telekomföretagen inom Almega

Christina Ramm-Ericson
Näringspolitisk chef

Nils Weidstam
Näringspolitisk expert

Separat svar från IT&Telekomföretagen

Varningsmeddelanden

På sid 468–469 i utredningen redogörs för reglerna om varningsmeddelanden i Marknadsföringslagen och Spellagen. Dessa regler är införda utan någon konsekvensanalys eller ens antydning till undersökning om det ens är praktiskt eller tekniskt möjligt för en internetoperatör att åstadkomma sådant varnings-meddelande. Det är vår bestämda uppfattning att det helt saknas möjlighet att få till stånd dessa varningsmeddelanden och att det uppenbart strider mot vedertagna beredningskrav och legalitetsprincipen att i lag införa krav mot enskilda som är i princip omöjliga att efterkomma.

De tekniska utmaningar för värdtjänstleverantörer och innehållsleverantörer, vilka utredningen också anger som ansvarspliktiga, är enligt vår förståelse mindre. Samtidigt saknas i utredningen en mer fullödig konsekvensanalys av förslaget påverkan på den typen av verksamheter. Förslaget brister därmed i förutsägbarhet avseende marknadseffekter.

Se tidigare remissvar för IT&Telekomföretagen avseende förändringar i Marknadsföringslagen (SOU 2019:12) (<https://www.almega.se/app/uploads/sites/2/2019/06/itt-remissvar-nya-befogenheter-pa-konsumentskyddsområdet.pdf>) samt Spellagen (SOU 2017:30) (<https://www.itot.se/app/uploads/sites/2/imported/Remissvar-spellicensutredningen.pdf>) för fördjupade resonemang kring varningsmeddelanden och de stora utmaningar som åtgärden är förknippad med.

IT&Telekomföretagen inom Almega

Christina Ramm-Ericson
Näringspolitisk chef

Pär Nygårds
Näringspolitisk expert